

Մանգրամի Էֆեաք

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԵ ՎԵ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԵ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԵՆԵ

1867 ՅՈՒՆՎԱՐ 5 ԲԵՆԶԵԼՄՊԻՀ

ՆԻՄԵՐՈ 244

Մանգրամի Էֆեաք հափթառ 6 եանի սենետե 300
Կրտսէ վերիւր, սենետե գլխաւթի, բաւառ փարառ տախի
իշխառ օլարագ, 200 զէ՛ օլարագ, ալթը պլըզ 100 զէ՛ օլա-
րագ, վե նիւսիւսի տախի 30 ար փարառ սաթըլաճագ տըր :

Իլանաթըն պէհէր ասթըրը իշին, պի-
րինճի տէֆատա 5, իրինճի տէֆատա 2,
վե իւշիւնճիւ վե սալթը տէֆալարառ 1
էր զուրուշ ալընաճագ տըր :

Մէթըլ վե սալթը, Պէյ-օղլունտա տաղըն-եռա
467 նիւսիւսիւս իւսնետե ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱՆՏ Թաղա-
նէսինտե, Կարապետ 8. Փանտեանէ կէսնետըրիւնէ ք տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԵԼԵ

Պու Կիւն հեմ Ազգային վե Էրմէնիճէ
պահալարըմը չօգ օլուպ, վե հեմտե եե-
նի հափառիսլը պուլունմատըղընտան,
վե Լէվանթ Հէրալտըն նե սեպէպէ գա-
բանտըղըն տիւնքի կիւն պիտիլեմէտի-
կիմիզտէն, մեզքիւր զագէթանըն տիւն-
քի կիւն նեշը իյլէտիկի պիր պէեանա-
մէնին թէրճէմէսիյլէ իքթիֆա իտէրիզ :

« ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱՆՏ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՆՏԵՆ
Իսթանպուլ 16 յունվար .

« Միւշթէրիլէրիմիզէ պէեան օլու-
նուր քի ,

« Տիւնքի կիւն ախշամ սաաթ պիրի
կէշէրէք, շէյլէ քի իլք սահիֆէլէրիմիզ
թապ օլունմագ իւզրէ իքէն, Պապը-ալի
թարաֆընտան շու գիրտէքի հիւքմ թա-
րաֆըմըգա կէլմիշ, վե մուճիպինճէ Լե-
վանթ Հէրալտըն պիր այ միւստտէթ իշին
թաթիլ իյլէմէսի իքթիզա իյլէմիշ տիր :

Պապը-ալի .

Խարիճիյէ նեզարէթի ճէլիլէսի .
յունվար 15, 1867 .

ՀԻԻՔՄԻ ԲԵՍՄԻ

« Խարիճիյէ նեզարէթի ճէլիլէսի,
չիւնքի Մաթպուլաթ նիզամնամէսինին
15 ինճի վե 27 ինճի մատտէսինի բիշ նա-
զարը տիգգաթա ալմըշ, վե չիւնքի Լե-
վանթ Հէրալտըն յունվար 9 թարիխի վե
48 նիւսիւսիւս նիւսիւսինտե, Պուլղար-
լար թարաֆընտան գաթը հազրէթի իսի-
լաֆէթէնահիյէ թագտիմ գըլընան պիր
գըթա իսթիտատան պահս իլէ, շու գիր-
տէքի ճիւմէյի « Պուլղարլարըն չիմտիքի
« հիւքիւմէթլէրի հազգընտա իզհարը
« սատագաթ վե ուպուտիյեթ իյլէմէ-
« լէրի, պաշգա պիր ճինտտէն օլան մեզ-
« հեպտաշարը հազգընտա ալեագայի տէ-
« րունիյէլէրի պուլունմամատընտան նաշի

« օլմատըգտան պաշգա, հաթթա, մերգու-
« ման, վագթ ու հալէր վե ֆէլաքէթ-
« լէր սեպէպինտէն իսալի վագթթտան պէ-
« րու տիւշարը զաաֆ ու իսարապիյեթ
« օլմուշ օլան մեզհեպտաշարըն մեզ-
« քիւր հալէրինտէն չըգմագ նիյէթիյլէ
« իպրագ իթտիլէրի զայրէթէ գարշը հա-
« գարէթ իթմէք արգուտունտա տախի
« տէլիլիլէր, տէրճ իթտիլէրի տախի
« մանգուլարը օլմուշ տուր :

« Խոտի, մեզքիւր ճիւմէյի, հիւքի-
մէթի սենիյեթի հազրէթի ֆատիշահի ա-
լէհինտէ թէարրիւզ իտիլտիկի կէօթիւ-
տիւկիւնտէն, վե պիր իսալի վագթթտան
պէրու Լէվանթ Հէրալտ ալէթթէվալի
հիւքիւմէթի սենիյեթ ալէհինտէ սուլի
նիյէթ էսէրլէրի իպրագ իյլէմէքտէ տիր,
սիմէք տիր քի մագսէտի Պապը-Ալինին
քիւլի հարէթթինի ալէմէ ֆէնա կէօս-
թէրմէքտէն իպարէթ պուլունմագտա
տըր, վե պու սուրէթլէ էզհանը ալմէյի
թախտիշ իտիպ, էհլի իսեանըն թէշվի-
գինի մուճիպ օլմագտա տըր, վե էճնէ-
պի զագէթալարընտա, կէրէք Տէվլէթի-
ալիյէնին իսթիպալիյեթի, վե կէրէք
հիւքիւմէթի սենիյեթի հազրէթի ֆա-
տիշահի ալէհինտէ հէր նէքի թապ ի-
տիլմէքտէ իսէ, ալըպ այնէն տէրճ իյլէ-
մէքտէ տիր, մեզքիւր Լէվանթ Հէրալտ
նամ զագէթանըն միւսթահագ օլու-
ղու միւճաղաթըն նիզամնամէնին 27 ին-
ճի մատտէսի ահքեամընճա լագըմ կէլ-
տիկիւնտէն, շու աթիտէքի սուրէթտէ
հիւքմ օլունմուշ տուր :

Հիւստ .

« Լէվանթ Հէրալտ, 1867 սէնէսի քեա-
նունի սանիսի 16 սընտան իթիպարէն պիր
մահ միւստտէթ իշին թաթիլ իտիլմիշ տիր,
Պու հիւքմ Լէվանթ Հէրալտըն մէսուլի պու-
լունան Մ. Մագօնա իսթար օլունմագ տըր :

ԱԱԼԻ

Միւշթէրիլէրիմիզ պալեատէքի հիւք-
միւն նիզամաթա նե րատտէլէրտէ մու-
վաթըգ օլուղուղունու ֆարգա միւքթէ-
տիր օլապիլիլէր նիյէթիյլէ, իսարիճիյէ
Նագըրը բաշա հազրէթլէրինին պիգիմ
ճիւնհատա պուլունմուշ օլմամըգ իս-
պաթ միւրատըլա իզհար պուեուրտուգ-
լարը, նիզամնամէնին 15 ինճի մատտէսի-
նի այնէն աշաղըտա պէեան իտէրիզ .
չիւնքի նիզամնամէնին 27 ինճի պէնտին-
տէ պաշգա պիր շէյ պուլունմատըգ, իլ-
լա զագէթամըգ հազգընտա գուհուրա
կէլէն թաթիլ ճէպապընը թէրթիպ իթ-
մէքտէ տիր :

Օ՛ր պէշինճի մատտէն .

« Ոն պէշինճի մատտէն . » Պիր զագէթա-
ճը Սալթանաթը սէնիյէ, վե իսանէտանը շէվ-
քէթնիշանը հազրէթի ֆատիշահի հազգա-
րընտա էլֆազ վե թապիլարը զայրի լաեը-
գա իսթիմալ իտէր, վե եա հիւքիւմէթի սե-
նիյէյի հազրէթի ֆատիշահի ալէհինտէ թէ-
արրիւզ իյլէր իսէ, ալթը այտան իւշ սէնէյէ
գատար հապս, վե եախօտ երկիրմի պէշ ալ-
թունտան եիւզ էլլի ալթունա գատար ճէ-
գայի նագտի ախգ գըլընըր :

Շիմտի շունու պիլմէյիզ քի, ին-
կիլթէրա սեֆիլի ճէնապլէրի տախի իսա-
լիճիյէ Նագըրը բաշա հազրէթլէրիյլէ
հեմ էֆքեար պուլունմարագ, միւշարի-
լէյ հազրէթլէրինին քէնտի հիւքմէրի-
նէ պիր էսաս իթթիլազ իթտիլէրի քէ-
լամըլը այնի մաէլ եա մանտա ալաճագ
մը տըր :

Նիզամճա մէսէլէնին էսասը մեզքիւր
քէլամլարտան մահտուտ պուլունմագտա
տըր . չիւնքի պիգիմ Հիւքիւմէթի սենիյ-
եթ ալէհինտէ զարագ քեարանէ եագըմը
օլմամըգըն պիր ճիւնհա սաեղմատը իշին,
նիզամնամէտէ պիր պէնտ կէօսթէրիլմէ-
միշ տիր . Պու ճիւմէլ իլէ տախի, մեզ-
քիւր հիւքմի րէսմիյէ րիայէթէն, Լե-

վանթ Հէրալտը, պու կիւնտէն իթիպա-
րէն պիւր այ իշնն թաթիլ խոտերից. լաքին
թապիթիլէ, պու թաթիլին միւտտէ-
թի, միւշթէրիլէրիմիզին հիւտպարը խա-
րիճինտէ թուլթուլաճագ տըր. »

Լէվնէ.

— Փամուգճու օղու Մէրկէրիոս աղա-
նըն Մալթէրէ գարիլէսինտէ եէնիտէն
Ամէրիգա բամուղու հուսուլէ կէթիլմիշ
օլտուղունտան, պու մագուլէ միւճէտ-
տէտէն Ամէրիգա բամուղու հուսուլէ կէ-
թիլէնէր հագգընտա ճարի օյան նիպա-
մէ թաթպըգան Պապը-Ալի թարաթըն-
տան մէրգուլէ պիւր գըթա կիւմիւշ մի-
տալ նըշանը իհսան պուլլուլմուշ տուր.

Թ Ա Ր Ի Ի

Սէնէ 1800-տէ վէ յուլվար Յոտէ Ճը-
րանաաաա իիթիլալը մուճիպ օլուճու էվ-
րագը հալաաաա գարաթտըրըմըշ տըր.

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Իշթէ տիւնքի Մանգուլմիզտէ զեք-
րինի կէշոիկիմիզ, վէ պէշնէլ ահալի իմ-
գալանմագաա օլան Յայտարարութիւնուն
սուրէթինի պու կիւն պէեան խոտերից.

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ժողովուրդը զիտէ զեշխանութիւնը
յարգել, գիտէ վարչութիւնը պատուել.
բայց զանցառութեանց դէմալ չի կըր-
նար լուել, եւ չըլուելն զատ գիտէ նա-
եւ չը ճանչել այն վարչութիւնը, որ չի
պաշտպաներ իր իրաւունքն ու արդարու-
թիւնը.

Սոյ Նիկողայոս եպիսկոպոսին Պօլիս
մանելու օրէն ի վեր խառվայոյզ չուկ-
ներ կը տարածուին, որպէս թէ նորըն-
տիր Վ. Գէորգ կաթողիկոսն պիտի պաշտ-
պանէ զՆիկողայոս եպիսկոպոսը, որպէս
թէ Ալգային վարչութիւնը պիտի ար-
գարացունէ անոր օրինազանց արարքնե-
րը, որպէս թէ Նիկողայոս եպիսկոպոսը
պիտի վերադառնայ այն կաթողիկոսական
թեմը, ուր տեղիք տուած է երկպառա-
կութեան, հաւատախիտութեան եւ գալ-
թակղութեան.

Ժողովուրդը չուզեր հաւատալ այս
տարաձայնութիւններուն, վասն զի չի
կրնար համոզուիլ թէ Գէորգ կաթողիկո-
սըն իր ընտրութեան դէմ եւ Ալգային
վարչութիւնը իր վճռոյն դէմ ցանկան
մեղանչել, վասն զի եթէ Նիկողայոս ե-
պիսկոպոսը վաւերանայ, Գէորգ կաթո-
ղիկոսին ընտրութիւնն անվաւեր պիտի
դառնայ, որովհետեւ Նիկողայոս եպիս-
կոպոսին դատակնիքն եւ Գէորգ կաթո-
ղիկոսին հաստատութիւնը միեւնոյն ժա-
մանակ եւ մի եւ նոյն Համագումար եւ
Ընդհանուր Ժողովներով որոշուած եւ
արձանագրուած են.

Ժողովուրդը չուզեր հաւատալ, բայց
չուզեր միանգամայն եւ ապահով ըլլալ,
քանի որ չուկնեն օրաւուր կարեւորու-
թիւն կ'օտանան, ուստի եւ ստիպուած
է Յայտարարելն ընել եւ Ալգային վար-
չութեան զգուշութիւնը պահանջել.

Նիկողայոս եպիսկոպոսը յանցաւոր է
Եկեղեցական օրինաց առջեւ. իր կրօնա-
փոխութեամբ եւ ապօրինի ու կարծի-
քական օժմամբ, յանցաւոր է Ալգային առ-
ջեւ իր յարուցած դժուրութեամբ եւ խը-
ռովութեամբ, յանցաւոր է Ալգային վար-
չութեան առջեւ իր ապստամբութեամբ
ըր եւ անհնազանդութեամբ, յանցաւոր
է Տէրութեան առջեւ իր խաբեարարական
հնարքներով, եւ պաշտօն յանցաւորու-
թեան համար բռնի Պատրիարքարան բեր-
ուած է պատժուելու եւ ոչ թէ քըն-
նութեան ենթարկուելու. Ալգային վար-
չութիւնը կրնայ ներողամիտ ըլլալ եւ
այս օրինազանցութիւնները չպատժել,
բայց չի կրնար երբէք զանի արդարացու-
նել. Այսպիսի միայն կրնայ ներել Աստ-
ուածային եւ մարդկային օրէնք, այսպիսի
կրնայ հաւատալ եւ ժողովուրդը.

Ուրեմն վճռուած է Նիկողայոսին դա-
տակնիքն արգարութեան ձայնով եւ Ալ-
գին հաւանութեամբ, վճռուած է որ
ան իրաւունք չունի Սիս դառնալ եւ որ
եւ իցէ Եկեղեցական պաշտօն վարել.
Հերիք են այս մասին տեղական ժողովը-
րին բողոքներն, հերիք են Ալգին մէջ
տարածուած տրտուկները. Այսուհետեւ
Նիկողայոսի արարքները քննել եւ անոր
արդարանալու համար հնարքներ հրնա-
րել կընշանակէ Եկեղեցին ծաղրել, Ալ-
գային վարչութեան իրաւունքները ոտ-
նակիս ընել, Ալգին անունը օտարներուն
առջեւ խաղք խայտառակ ընել, հաւա-
տըն եւ կրօնքը թշնամանել եւ մեր Օս-
մանեան բարեխնամ կառավարութիւնը
խաղաղք ընել, որ Ալգին հետ ինքն ալ
իրեւ. օրինազանց ճանչած է զՆիկողա-
յոս. Ողջամիտ հասարակութեան համո-
զումը սա է, որ ալ չի կրնար Նիկողայոս
Սիս դառնալ, ուրեմն եւ Ալգին վարչու-
թիւնը պարտական է Սոյ խեղճ եւ տա-
ռապեալ ժողովրդին համար մտածել եւ
ոչ թէ Նիկողայոսի քննութեամբը զբա-
ղիլ, վասն զի Համագումար եւ Ընդհա-
նուր Ժողովները մերժած են զՆիկողայոս,
եւ արդէն որոշած են կաթողիկոսական
ընտրելիներ Սոյ եւ Ալթամարայ վիճակ-
ներուն համար.

Ուստի եւ Յայտարարելն կրնենք որ,
հարկաւոր է զՆիկողայոս տարամերժել,
որպէս զի վտանգներուն եւ պառակտում-
ներուն առջեւն առնուի, որք արդէն յը-
ղացած են, եւ Սոյ տառապեալ ժողո-
վուրդը միութեամբ համար արժանաւո-
րի մը ընտրութիւնը փութացնել. Այս է

Ալգին բոլոր ողջամիտներուն եւ ցաւա-
կիցներուն համոզումը, որուն կատարու-
մըն կը պահանջեն Ալգային վարչութե-
նէն եւ օտարագրութեամբ կուխտեն մին-
չեւ ցկատարածը պնդել այս մասին.

Ալգային հիւանդանոցի հոգաբարձութեան
անդամոց մեծագոյն մասը իրենց պաշտօնէն
քաշուած ըլլալուն, եւ Եղմածեան Մեծ.
Աւետիս աղային աղգափրական եռանդը ա-
մենուն ծանօթ ըլլալուն, խառն ժողովոյն
Ջերմ խնդրանք հաճեցաւ յիշեալ բարեպաշ-
տական պաշտօնն յանձն առնուլ.

Արդէն Մեծ. Աւետիս աղայն Ալգ. Պատ-
րիարքարանի նշանաւորութեան սենեակին
սեսչութիւնն ալ, նոյնպէս խառն ժողովոյ
խնդրանք, յանձն առած ըլլալով, ի նպաստ
Ս. Փրկչեան հիւանդանոցի քիչ ժամանակի
մէջ բաւական արդիւնք ցուցուց, որով Ալգ.
մոմարանը վերահաստատուելու յոյս ունի.

Արդեամբ որ աղքատաւոր աղգայինք
իշեալ աղային բարեպաշտական աշխատու-
թեանց արդիւնաւոր ըլլալուն համար, իրենց
առատ նուէրները չեն զլանար. երբ իրենց
աղքատաւորութեան դիմէ.

4 յունուար 1867

Ի Պատրիարքարանի Հայոց
կօստանդնուպօլիս.

1867

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

... Խմբագիր.

Ահա մարդկային կենաց շրջանը տարի
մը եւս բոլորեց իր անցեալ օրերուն վրայ
եւ այսօր նոր տարւոյ մը սեփոքը վրայ կը
կոխէ.

Ի՞նչ է այս նոր տարի ըսուածը — օրերու եւ
ամիսներու որոշեալ ժամանակ մը — որ չու-
շուտ բոլորելով՝ մարդկային կենաց հետ մէկ-
տեղ ստուերի նման կը սահի կ'անկրեւու-
թանայ.

Ինչպէս 1863-ը՝ 66. եւ 66-ը՝ 67 եղաւ,
աչքդ բաց ու գոցէ, ու ահա նոր տարին
ալ իր շրջանը կ'աւարտէ.

Հարեւանցի կերպով մ'այսպէս սահմանե-
ցինք, որ շատ դիւրին է. բայց քաղաքա-
կիրթ անձերու համար ասանկ չ'է.

Արեւելցին՝ որ ամեն բան իր նիւթական
կենացն ու զբօսումին ծառայելու սովորու-
թիւնը ունի, տարեդուին ալ իրեն համար
կերպարանի եւ զուարճութեան օր մը դար-
ձած է.

Դրեթէ ամեն տուն՝ հարուստ ու աղքատ
մեծ ու փոքր, եկեղեցական ու աշխարհա-
կան, ահա ամենքն ալ կերուխումի՝ զուար-
ճութեան՝ խնդումի ու չափութեան պա-
րտաճաճ՝ ուրախութեան հանդէսներ կը տօ-
նեն.

Հոս ալն ինչ տեղ՝ նորատի կիներ իրենց
դեռահաս ամուսինէն ընդունած պարզեւ-
նուն վրայ սրտովի կը բերկրին, եւ աղա-
մանդի փայլումէն էրկնուն պիտոյ չափը հը-
մայելով՝ աւելի կամ նուազ սէր կը ջնառե-
ցանեն սրտերնուն մէջ սիրոյ դէմ.

Այլու՝ նազելի կոյուր յատուկ պատ-
րաստած ձեռակերտուն հետ նաեւ սիր-
տերին ալ իրենց նշանածին նուիրելով՝ փո-
խադարձ ընծայի ու անուշ խօսքերու ըն-
դունմամբ կը հրճուին, եւ անհամբերու-
թեամբ ժամերն ու օրերը կը համբերն...

Այլուստէք՝ չլամիտ երիտասարդներ՝ պըճ-
նասէր կիներու նման հագուած սգուած
մէկ մէկու քաղաքավարական յայցելութիւն
փութալով՝ այնչափ կը սեփեւելնին ու կը բա-
րակնան եւ պօստուռ պօստուռ լոթո-
վումներ կը յեղ յեղեն, սր տեսնողը չ'կըր-
նար հաւատալ ասոնց Հայու արիւնէ ու սե-
ւէ ըլլալը:

Ահա այն դաժան ու խստումբեր անձերը՝
(վարժապետները կ'ուզեմ ըսել) որ օր մ'ա-
ռաջ մէյմէկ անարիւր դահիճներ էին մատ-
ղաշ տղայոց առջեւ՝ այսօր սիրոյ ու քաղց-
րութեան զուարթունքներ դարձած՝ մէյմէկ
աննշան նկարներով կարծես թէ իրենց աչա-
կերտին տարեւոր կեղեքման փոխարինու-
թիւնը կ'ընեն:

Անքին հարուստը իր աւելցուցած ոսկի-
ներուն վրայ նայելով՝ յանչափ կը դուսար-
թանայ: Կծծիին սիրտը շարունակ ահ ու դո-
շով կը տաքնաւոր: չոյալը ոսկիի անձրեւ-
ներ կը հմայէ, եւ աղքատը մինակ իր առօ-
րին հացը մտածելով՝ այս տեսակ հոգերէ իս-
պառ աղատ է:

Ընտանիքի տէր անձը՝ ուրիշներէ ետ չը-
նալու համար օրերով ու շաբաթներով վա-
տրկածը մէկ օրուան մէջ սպառելով՝ երկ-
րորդ օրն ալ անբանմարգարէին պէս ձեռքը
ձակտին դրած անխօսիկ կը մտածէ:

Երբ իր ծերութեան զառամեալ հասակին
զերեզման մերձիւր տեսնելով՝ յաւիտեակա-
նութեան դռներն իր առջին բաց կը դիտէ
եւ անցեալ օրերն յուշ անելով՝ եթէ իրեն
համար երջանիկ էին, վերստին երիտասար-
դանալու սին խորհուրդներով կը տաքնաւոր:
Եւ ահա սգաւորն ալ իր կորուսած սիրելուն
յիշատակաւ սիրտը կը տրտմի եւ հոգւոյն
համար առ Աստուած մաղթելով կը մխիթա-
րի: Ինչ երջանկութիւն որ այրին ալ մխի-
թարութեան միջոց մ'ունի:

Բարեկամդ ալ կը փութայ քեզի եւ ըն-
թերցողացդ ու համայն հեռաւոր եւ մերձա-
ւոր Հայերու Նոր Տարի շնորհաւորել, բայց
տարբեր զգացմամբ: որովհետեւ Այգիս ներ-
կայ ու անցեալ տարիներուն վրայ դիտող ալ-
նարկ մ'ուղղելու ըլլանք, որ եւ է ուրախու-
թիւն աղղող պարագայ մը պիտի չ'կրնանք
գտնել մեր մատուցած տարեւոր տեղեկագ-
րին մէջ նշանակելու, ինչպէս որ սովորու-
թիւն ունի ամէն քաղաքակիրթ անձ տարե-
գրիւն իր տարեւոր ելից ու մտից հաշուե-
ցոյցը քննելու:

Գուցէ զարմանաւ, բարեկամ, Նոր Տարի
մաղթելու առթիւ ասանկ երկար տեսու-
թիւններ ընելուս: չ'եմ մեղադրեր զքեզ,
որովհետեւ արեւելցիի յատուկ ոճով չ'եմ
խօսիր հետդ: Է՛հ ինչ ընենք, ես ալ այս բը-
նութեան տէրն եմ, ամեն բանի մէջ ազ-
գին շահը կը դիտեմ, մարդկութեան բարիքը
կը մտածեմ եւ կը փափաքեմ աշխարհի երե-
ւելի գիպուածներէն մեր ազգին ապագայ
մը հմայել:

Ըսէ խնդրեմ, միթէ մեք ամենքս միմեկ
մեր նիւթական կեանքին համար ծնունդ
առած ենք: միթէ ամենուս ալ պարտքը չ'է՞
մեր ազգի ներկայ ու ապագայ վիճակին
վրայ մտածել: միթէ նաեւ մեզի չ'վե՞րա-
բերիր գիտնալ թէ անցեալ տարին մէջ
ի՞նչ նոր փոփոխութիւններ կրեց նիւթական
ու բարոյական աշխարհը: Ի՞նչ երեւի դիպ-
ուածներ արդեօք տեղի ունեցան եւ ազ-
գերն համայն ու անկեալ ժողովուրդները նը-
շանակութեան արժանի ի՞նչ շարժումներ ը-
րին:

Ասոնց ամենը գիտնալ՝ իրեւ մարդ՝ գը-
րեթէ մեր ամենուս ալ պարտքն է:

Տես ուրեմն աշխարհի իրաց վիճակը:

Ահա Բրուսիա իր աստղաւոր հրացան-
ներուն եւ Պ. տը Պիսմարքի քաղաքագի-
տական հանձնարոյն առաջնորդութեամբ Գեր-
մանական-գաղանկեղութեան դուռը կ'անցնի
եւ Աւստրիա արեւմտից այն վազմի հզօր վե-
հագետը՝ այսօր իր բարձրութիւնէն յեղակարծ
խոնարհելով՝ ժամանակիս գէպը երէն իմաս-
տասիրական բարձրացոյն դաս մը կ'առնու,
եւ իր պետական գահին հաստատութիւնը
ժողովրդեան արտին ու համակրութեանը մէջ
փնտելելով՝ իմաստաբար լուսաւոր քաղաքա-
կանութեան մ'սկզբունքը ձեռք կ'առնու,
Պ. Պետտի գործակցութեամբը եւ ի վար-
մացումն աշխարհի ճիգվորներն իր պետու-
թեան հոգերէն դուրս արտաքսելով՝ ներքին
բարեկարգութեանց կը ձեռնարկէ լրջաբար:

Այլեւս դօտմեղու (Խալիս) այն ա-
ղատասէր ու երջանկաւորնալ ժողովուրդը
բուն իր վարդապետ արիւնտիւն ու դիւցազ-
նական կամաց արիւթեամբն ստացած ան-
կախութիւնը կատարելապէս նուիրագործե-
լու եւ մնացած իր համալցի ու համարիւն
եղբայրներն ալ իր չգեղ բաղդին հաղորդ
ընելու համար բռնաւորութեան դէմ վերս-
տին գէնք վերցնելով՝ վերջապէս ահա այ-
սօր Վենետիկն ալ Խալիսի միութեան շըր-
ջանակին մէջ կը մտնէ հանգիստապէս, եւ
իր հաստատամտութեամբը անշուշտ օր մ'ալ
Հռոմն Խալիսի տէրութեան առաջին մայրա-
քաղաք նշանակուելով՝ Խալիսական ազգին
այս ամենամեծ քաղաքն ալ հարկաւորա-
պէս պիտի պսակուի հարկաւ:

Անգլիս Գաղղիա Նաբոլէօն Գ. իմաստուն
կայսեր վարպետ քաղականութեամբն օր
քան զօր նիւթապէս ու ֆիզիքապէս յառա-
ջադիմելէ եւ արտաքին խոսովութիւններէ
ազատ ըլլալէ դատ՝ նաեւ համաշխարհական
արուեստահանգիսի մ'առթիւ ալ քաղաքա-
կան ու քաղաքային շահերու աղատ աս-
պարէզ մը երկնելով եւ ներքին յուզմանց դէմ
ալ Գաղղիական եռանդուն ազգին փառասի-
րութեան զգացումը գգուելով՝ միտքերն հա-
նապաղ վարագործելու վարպետահմայութիւ-
նը կը հաստէ:

Անգլիա իր անմիջամտութեան սկզբամ-
բը քաղաքական տրտաքին հոգերէ թէպէտ
եւ ազատ՝ այդ ներքին յուզմունքներէ բո-
լորովին ապահով չ'է: սակայն եւ այնպէս
Ալպիոնի գաւառացի նիւթական ու ֆիզիքա-
կան յառաջադիմութիւնն ալ մեծ նշանա-
կութեան արժանի է:

Սպանիա՝ Եւրոպոյ համաշխարհական
լուսաւորութեան այս հակապատկերը իր
երկնաքաղաքացի բարեպաշտ թագուհոյն
աններող քաղաքականութեամբը միջին դա-
րերու գաղափարաց ուրուագիծը կը ներկայէ
աշխարհի առջեւ, եւ իր ժողովրդեան մոա-
ցը չղթաներ դարձնելով՝ երկրային երկնայ-
նոյն հետ կը չփոթէ եւ ահա Հռոմն ալ իր
անստոյգ ապագային հոգերովը կը տաղնապի:

Յունաստան իր սէգ ու անհամբոյր բա-
րութն ու բնաւորութեամբը աշխարհի առ-
ջեւ գրեթէ շարունակ ներքին յուզմանց ան-
հաճոյ տեսարան մ'ընծայելէ զատ՝ նաեւ ե-
րեւակայական մեծամեծ խորհուրդներու սին
յոյսերով ալ առեւմտից ու արեւելից արգա-
հատութիւնը կը շարժէ իր վրայ, թէպէտ եւ
վաճառականական յառաջադիմութիւնն ալ
աննշան բան մը չէ այս երկրին:

Եւրոպայի:

— . . . Խմբագիր .

Աղգային հիւանդանոցի եւ հոն սպասու-
պարեալ խղճալի աղգայնոց ներկայ վիճակը
ծանօթ է արդէն Հասարակութեան: Այս
վիճակին դարձան մը տանելու համար, Աղ-
գային կեդրոնական վարչութիւնը Հոգա-
բարձութեան հետ խորհրդակցելով, որոշեց
չարաթական քսան փարայ կամաւորներ
մը խնդրել: Աղգիս ամէն մէկ անհատներէն
Այս նուէրը հաւաքելու համար պէտք եղած
միջոցները ձեռք առնուած են, եւ Պատրի-
արքարանի կողմէն հաւատարիմ անձինք ո-
րոշեալ գանձանակներով պիտի պըտըտին
խանութիւնը, եւ խաները: Յիշեալ գանձա-
նակներուն վրայ պիտի գտնուի Պատրիար-
քական կնիքը:

Այս որոշումը աղգայնոց հաղորդելով հո-
գաբարձութիւնն հաստատ համոզուած է, ու
ամէն մէկ անհատ պիտի փութայ սիրով եւ
յօժարակամ մասնակցի՝ այսպիսի բարեգոր-
ծութեան մը:

Գանձանակներուն մէջ ժողովուած ստակ-
ներուն գումարը հետզհետէ պիտի հրատա-
րակուի լրագրաց միջոցաւ:

2 յունուար 1867

Ի զիմաց Հոգաբարձութեան

— . . . Խմբագիր

Արդէն խառնուելի թաղական խորհրդոյ
գիտութեամբ որը եւ անք աղջկները խը-
նամելու, գատտիարակելու եւ իրական սեղին
մեջէն ալ օրինաւոր եւ օգտակար անդամներ
պատրաստելով մարդկային սեղին բարիք մը
ընելու նպատակաւ որքանոց մը հաստատելս
թէ ձեզ եւ թէ ձեր արդոյ ընթերցողաց
յայտնի է: Ասկայն սոյն որքանոց յարատեւ
եւ հաստատուն եկամուտի մը կը կարօտի:
ուստի սոյն նպատակաւ մասնաւոր ստորա-
գրութիւն մը քացած եմ բարեսիրտ հասարա-
կութեան առատաձեռն եկամուտներովն հաս-
տատ կալուածներ առնելու, եւ գումարուած
ու հէտցեկտէ գումարուելիք ստակներու գո-
մարն պահելու եւ յանուն Որքանոցին առնը-
ուած կալուածի վրանելու համար մասնա-
ւորապէս գիւղիս թաղական խորհրդոյ կողմէ
գանձապահ ընտրուած է ազնուահի Գալիսա-
նէ տիկին Մ. Աւանեսանը:

U. 7. U.

Ի Կ . Պ Օ Լ Ի Ս

ሆኑ ሁሉም 228 የገጽ ጥቅምት ይገኛሉ፡፡

Այս զօրութիւնը սահմանաւորուած կը
կարծէինք, երբ Սահմանադրութիւնը հրա-
տարակուեցաւ. բայց մեր յոյսը ի դերեւ ե-
լաւ. սա տարբերութիւնն ունեցաւ որ Սահ-

Լրագիրներն ալ (1) որ հասարակաց լրր.

Umschlag zu dem ersten Blatt.

(Այսինչ Զեյն Բարսեղյան)

Քուրծնյարր քէսիւմիչ, 29-8,

Ի ծնարա 52 :

ՅՈՒՆԿ. 7 ՇԱՌԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄ 21-2 ին

ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Ի ԶՈՐԱ ԱՐԱՐՈՒԱԾԱՅ

ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պ. Յ. Գ. ՄԸՎԱՃԵԱՆԻ

Կը յուսանք որ՝ արգոյ հասարակու-
թիւնը իւր ներկայութեամբը պիտի հա-
ճի պատուել մեր ուսումնական բարեկա-
մին հեղինակած ընտիր թասըերգու-
թիւնը:

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱԼՑԸՆ ԹԱԳԻԱՆԷՍԻՆՅԷ
ՊԵՏ-ՕՂԼՈՒՏԱ ՏՕՂԴՈՒ ԵՕԼՑԱ, ՅՕՔՕԿՐԱՅ ԱՅՏՈՒԼԼԱ
ՊԻՐԱՏԵՐԼԷՐ ԳԱՐԵԸՍԸՆԱ ՆՈՒՄԵՐՈ 467.